

Werken voor en met
“Natuurtalenten”

Natuurfontein - Groene BuitenSpeelOrganisatie

Beleidsplan d.d. juni 2019

natuuifontein
groene buitenspeelorganisatie

Inleiding / samenvatting

In september 2011 opende de eerste vestiging van Natuurfontein haar deuren aan de Ite Boeremastraat in Amsterdam Oud-West. De eerste natuur-BSO in Amsterdam was een feit. Wat begon als een idee van 'natuurtalent', inspirator en eigenaar Monique van Loenen is uitgegroeid tot een bloeiende en groeiende organisatie met op 1-1-2018 drie locaties (WG-terrein, Westerpark en Westerpark-West. Daarnaast is in 2017 de eerste franchise-onderneming geopend in Oldenzaal. Er zijn volop plannen om ons concept ('de groene vlek') verder te verspreiden, met o.a. nieuwe vestigingen en andere franchise-ondernemingen.

Centraal staan de kinderen, onze 'natuurtalenten'. Wij zijn ervan overtuigd dat kinderen voor een evenwichtige groei en ontwikkeling natuur en buiten spelen nodig hebben. Dat blijkt uit diverse onderzoeken, maar dat ervaren we ook in de dagelijkse praktijk. Natuurfontein biedt daarom kinderopvang aan waarbij kinderen zoveel mogelijk buiten zijn, in de (stads)natuur. Ze ontdekken de stad, ervaren de stadsnatuur maar ontdekken ook zichzelf, hun eigen 'natuur'. Uiteraard gebeurt dit allemaal binnen een veilige context waarbij de kinderen leren omgaan met risico's.

Binnen onze filosofie past gezonde voeding en bewustzijn over waar ons eten vandaan komt. Kinderen weten zelf ook goed wat ze willen en nodig hebben.

We streven ernaar dat de kinderen prachtige jeugdherinneringen overhouden aan hun tijd bij Natuurfontein.

Natuurfontein werkt met 'natuurtalenten'. Inspirerende en gemotiveerde mensen die: weten wat kinderen nodig hebben; openstaan voor de verwondering van het kind; binnen een veilige context de kinderen alle ruimte bieden om zich sociaal en persoonlijk te ontwikkelen.

Natuurfontein is een lerende organisatie waar de medewerkers de ruimte krijgen voor ontwikkeling en waar we gebruik maken van een ieders talent en kracht. Zo willen we meegaan in de transitie naar een samenleving die gebaseerd is op harmonie en balans in plaats van op economie en macht.

Contact met de ouders vinden we enorm belangrijk. We zijn erg blij met hun inbreng. Er is veel aandacht voor een goede overdracht. Maandelijks verschijnt de Natuurflits en eens in de zoveel tijd een Oogstfeest.

Natuurfontein is geen 'eiland': we staan midden in de samenleving. Daarom besteden we aandacht aan duurzaamheid en verantwoordelijkheid voor de omgeving. Ook zijn er contacten met het onderwijsveld, natuur- en milieuorganisaties, de buurt, enzovoort.

Het beleidsplan 'Natuurtalenten' is overkoepelend voor alle vestigingen en ondernemingen die vallen onder het concept Natuurfontein. Het is de richtlijn voor het pedagogisch handelen van de medewerkers. Ouders weten waar Natuurfontein voor staat. Ook andere relaties krijgen zo een beeld van onze organisatie.

Het beleid is per locatie uitgewerkt in een pedagogisch werkplan, beleidsplan Veiligheid & Gezondheid, protocollen en werkinstructies. In dit document wordt daarnaar verwezen.

Dit beleidsplan is een momentopname. Natuurfontein is een lerende organisatie. Dat betekent dat het beleid zich blijft ontwikkelen. We gaan ervan uit dat het beleidsplan eens in de vijf jaar wordt herzien. Maar dat kan ook eerder als daar aanleiding toe is (bijvoorbeeld vanuit wetgeving) of als de koers wijzigt.

Team Natuurfontein - Maart 2019

Inhoudsopgave

Inleiding / samenvatting	2
Inhoudsopgave	3
Organisatie	5
Inleiding	5
Visie	5
Missie	5
Natuurfontein - hier staan we voor!	6
Cultuur	6
Doelen	6
Verantwoorde kinderopvang bieden	6
Gezonde kinderopvang bieden	6
Organisatiedoelen	6
Strategie	7
Onze drie pijlers	7
Een lerende organisatie zijn	7
Natuurfontein & samenleving	8
Jaarlijkse activiteiten en samenwerking	8
Natuurfontein en haar burens	8
Groen projecten	8
Duurzaamheid	8
Samenwerking met het onderwijs	8
Samenwerking met andere kinderopvangorganisaties	8
Uitvoering van het beleid en kwaliteitsbewaking	9
Beleidscyclus	9
Kwaliteitsmerk Groene Kinderopvang	9
Bewaken proceskwaliteit	9
Bewaken structurele kwaliteit	9
Inspectie door de toezichthouder	9
Kinderen	100
Het kind staat centraal!	100
Randvoorwaarden	100
Basisgroepen	100
Mentorschap en kindvolgsysteem	111
Veiligheid & gezondheid	122
Ruimtes en inrichting	122
Vrij spel, programma's en activiteiten	133
Emotionele veiligheid bieden	144
Persoonlijke competentie van kinderen bevorderen	155

Sociale competentie van kinderen bevorderen	166
Waarden en normen eigen maken (socialisatie)	177
Ongestoorde spelmomenten aanbieden	177
Avontuur, vrijheid en creatieve ontwikkeling	188
Ouders	198
Contact met ouders	19
Intakegesprek	19
Pedagogische overdracht	19
Kindbesprekingen	19
Oudercommissie	200
Privacybeleid	200
Vermoeden van kindermishandeling	200
Verantwoordelijkheid / aansprakelijkheid	200
Klachten	211
Personeel	211
Personeelsbeleid	211
Kracht van onze medewerkers	211
Inwerkprocedure	222
Interne communicatie	222
Gezondheidsbeleid	222
Vertrouwenspersonen	222
Coaching, training en opleiding	233
EVC (Pm'er in opleiding)	233
Begeleiding	233
Taken	233
Stagiaires	244
Begeleiding	244
Taken	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.4
Personeelsgids	244

Organisatie

Inleiding

Natuurfontein is een groene BuitenSpeelOrganisatie en biedt kinderopvang vanuit een heel eigen visie. Centraal staan de kinderen en wat zij in onze ogen nodig hebben voor een goede en gezonde ontwikkeling.

Zoals elke organisatie heeft Natuurfontein een visie (een ideaalbeeld; dáár gaan we voor), een missie (ons bestaansrecht en identiteit; dáár staan we voor), een eigen cultuur (wat vinden we belangrijk), doelen (pedagogisch en organisatorisch) en een strategie (hoe verwezenlijken we de missie en de doelen). Onze inspiratie halen we bij verschillende mensen en organisaties.

Visie

Alle kinderen hebben recht op een jeugd met veel buiten spelen en natuurervaringen, waardoor ze zich kunnen ontwikkelen tot gezonde en maatschappijbewuste volwassenen, met mooie jeugdhervindingen.

Waarom natuur(beleving) en buiten spelen?

Uit allerlei onderzoeken blijkt hoe belangrijk buiten spelen en natuur zijn voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid en ontwikkeling van kinderen.

Opgroeien zonder natuur kan leiden tot bijvoorbeeld overgewicht, concentratiestoornissen en depressie. In Nederland heeft Agnes van den Berg, omgevingspsycholoog en hoogleraar natuurbeleving aan de universiteit van Groningen, veel onderzoek gedaan naar de relatie tussen natuur en gezondheid. Het blijkt dat vooral voor kinderen in de basisschoolleeftijd het contact met natuur van groot belang is: in deze fase wordt de basis gelegd voor zowel gezond gedrag als verbondenheid met de natuur. Ook blijkt dat kinderen in een groene (school)omgeving veel beter leren en zich kunnen concentreren.

Buiten spelen stimuleert niet alleen bewegen, maar draagt ook bij aan de sociale en persoonlijke ontwikkeling van kinderen. Ze worden er slimmer en socialer van. Bovendien wordt 80% van de kinderen gewoon vrolijk en blij van buiten spelen.

Meer informatie is te vinden op onze website en op o.a. de volgende websites: www.agnesvandenbergnl.nl, www.groencement.nl, www.ivn.nl/kindennatuur, www.springzaad.nl en www.jantjebeton.nl.

Missie

Natuurfontein begeleidt, samen met andere opvoeders, kinderen in hun ontwikkeling en geeft ze onvergetelijke jeugdhervindingen mee door ze zoveel mogelijk buiten te laten spelen en natuurervaringen op te laten doen (in de stad). Wij doen dit door het aanbieden van kinderopvang, met professionals die elkaar inspireren en coachen binnen een lerende organisatie.

Wat is eigenlijk (stads)natuur?

Natuurfontein neemt het begrip natuur heel ruim. Stadsnatuur is alles wat leeft aan planten en dieren in de stad, vooral wat er vanzelf is gekomen. Daarnaast kijken we ook naar aangeplante struiken en bomen, voedselgewassen en (kinder)boerderijdieren. Natuur is ook: de vier elementen (aarde, lucht, water, vuur), de seizoenen en het weer. Hierbij gaat het ook om hoe alles samenhangt en met elkaar verbonden is.

En tenslotte: ook wij zijn deel van die natuur!

Natuurfontein - hier staan we voor!

In 2014 heeft Saskia Malherbe een responsieve evaluatie onder ouders en collega's uitgevoerd en aan de hand hiervan een bedrijfsfilosofie in zeven thema's opgesteld ("Vies worden mag! Natuurfontein: Hier staan wij voor!"). Deze zeven thema's zijn:

1. Buiten spelen; struinen, spelen met wat er is & avontuur
2. Ruimte om te leren, te ontdekken en grenzen te verleggen
3. Fijne jeugdherinneringen creëren
4. Natuur beleven & wat de natuur ons geeft
5. Betrokken, bewust & gezond; kinderen zijn de toekomst!
6. Breder dan kinderopvang; inspireren, verspreiden, verbinden
7. Eigen talenten inzetten, ruimte geven & flow

Cultuur

De cultuur die wij met alle collega's neerzetten is een cultuur van mensen met een missie om kinderen vanuit hun professionaliteit weer meer te verbinden met de natuur.

De diversiteit van collega's uit verschillende vakgebieden en de samenstelling binnen onze teams is onze kwaliteit en maakt dat we pedagogische vraagstukken van meerdere kanten kunnen bekijken en een goed overwogen beslissing kunnen nemen. Door gebruik te maken van ieder zijn kennis en inzichten, blijven we ons steeds verder ontwikkelen binnen de lerende organisatie en respecteren we juist die diversiteit die ons uniek maakt.

Doelen

Verantwoorde kinderopvang bieden

Natuurfontein biedt verantwoorde kinderopvang. Dat betekent dat we uitgaan van de vier wetenschappelijk gefundeerde pedagogische doelen van Marianne Riksen-Walraven die opgenomen zijn in de Wet IKK:

- Het bieden van emotionele veiligheid aan kinderen.
- Het bevorderen van de persoonlijke competentie van kinderen.
- Het bevorderen van de sociale competentie van kinderen.
- De socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen.

Wat ons onderscheidt van 'gewone' kinderopvang is dat wij vooral buiten, in de (stads)natuur, aan deze doelen werken.

Wij hebben daaraan nog twee pedagogische doelen van ons zelf toegevoegd waarin bovenstaande doelen met elkaar verweven zijn:

- Het bieden van ongestoorde speelmomenten.
- Het bieden van avontuur, vrijheid en creatieve ontwikkeling.

In het hoofdstuk 'Kinderen' worden deze doelen nader toegelicht en concreet gemaakt.

Gezonde kinderopvang bieden

Door bewuster met gezonde kinderopvang bezig te zijn kunnen we ons komende jaren verder ontwikkelen tot niet alleen een groene, maar een ook een gezonde buitenspeelorganisatie.

De kinderen krijgen biologische voeding aangeboden en proberen zoveel mogelijk fairtrade.

Organisatiedoelen

Natuurfontein is een organisatie die zich inzet en gaat met plezier voor planet, people én profit.

People Planet Profit (ook wel: de drie P's) houden verband met duurzame ontwikkeling. Deze drie elementen: people (mensen), planet (planeet/milieu) en profit (opbrengst/winst), worden op harmonieuze wijze gecombineerd binnen Natuurfontein.

Strategie

Onze drie pijlers

We werken aan onze missie en de pedagogische doelen met behulp van onze drie pijlers.

1. Leren vanuit en in de natuur.

Natuur mag aan de ontwikkeling van een kind niet ontbreken. Daarom leren de kinderen bij ons meer over de stads(natuur). De kinderen krijgen een echte 'natuurbeleving' door te onderzoeken, te ontdekken en te ervaren, vanuit hun eigen natuur. Wat voel je? Wat zie je? Wat ruik je? Wat proef je en wat hoor je? Door de ervaringen worden de zintuigen geprikkeld en worden de kinderen enthousiast over de natuur en beleven zij deze op hun eigen manier. Dit resulteert in respect en openheid voor de natuur en alles wat leeft.

2. Hoe word ik een Stadvinder?

De term 'Stadvinder' is afgeleid van het bekende 'Padvinder'. Dit staat symbool voor waar Nederlanders altijd zo goed in zijn geweest: op avontuur gaan en de wereld ontdekken en verkennen. En daarbij zoeken naar wat er allemaal mogelijk is in die wereld. Bij Natuurfontein verkennen en ontdekken de kinderen de stad. Want hier is enorm veel te vinden! Om te verzamelen of om iets van te maken. Ook ontmoeten we planten, dieren en interessante mensen. Op deze ontdekkingsstochten vinden kinderen groene plekken in de stad waarvan volwassenen vaak het bestaan niet eens weten. Ter plaatse ontdekken zij wat je allemaal kunt doen op deze plekken. En zij leren ook allerlei technieken om te overleven in de stad.

3. Ontwikkeling van het innerlijke kind.

Ieder kind is uniek. Beleven, ervaren en creëren is wat het kind nodig heeft in onze samenleving. Ons team geeft het kind een veilige en vertrouwde omgeving zodat er ruimte ontstaat voor zelfontplooiing. In deze omgeving kan het kind zelf zijn interesses, kwaliteiten en zwaktes ontdekken. Met een open blik kan het kind met vertrouwen en zelfkennis zijn of haar pad in de wereld verder ontdekken. De rol van ons team is het kind hierin te ondersteunen en aan te moedigen.

De dagelijkse gang van zaken, de pedagogische doelen en de activiteiten van Natuurfontein staan allemaal in het teken van deze drie pijlers.

Daarnaast halen we onze inspiratie uit pedagogen zoals Thomas Gordon, Loris Malaguzzi (Reggio Emilia) en Rudolf Steiner (antroposofie). Actief luisteren, zelf problemen oplossen, bevorderen van zelfstandigheid, keuzevrijheid, gebruik van zintuigen en gebruik van natuurlijke materialen zijn hier voorbeelden van.

Een lerende organisatie zijn

Mee ontwikkelen met de veranderende samenleving en tijd kan in onze ogen alleen als je een lerende organisatie bent waarbij we gebruik maken van kennis, kwaliteiten en talenten van het personeel en ouders. Niet alleen de kinderen ontwikkelen zich en leren bij ons, maar iedereen die bij de opvoeding van de kinderen betrokken is.

Onze organisatievorm

Bij ons staat het kind centraal. Daaromheen staat de groep, met de andere kinderen en pedagogisch medewerkers. Per locatie hebben we meerdere groepen. De locatiecoördinator en de pedagogisch medewerkers van een vestiging vormen het locatie team, dat ervoor zorgt dat alles loopt binnen de vastgestelde kaders.

Natuurfontein & samenleving

Natuurfontein staat midden in de samenleving. Dat betekent dat we ook onze maatschappelijke verantwoordelijkheid kennen die we oppakken met de kinderen, ouders en de locatie teams. Een paar voorbeelden.

Jaarlijkse activiteiten en samenwerking

We doen mee met een aantal jaarlijkse acties en activiteiten waarbij we ons inzetten voor de (stads)natuur waar we zo van genieten. We doen bijvoorbeeld mee met tuinvogeltellingen, we helpen in Amsterdam bij de paddentrek in het Vondelpark en doen mee aan zwerfvuilopruimacties. We werken hierbij samen met lokale (natuur)organisaties en het buurtwerk.

Natuurfontein en haar burens

Omdat we zoveel buiten zijn, is het belangrijk om goed contact met de buurt te hebben. Daarom zijn we waar mogelijk betrokken bij buurtinitiatieven. Een voorbeeld hiervan is het onderhoud van het Domelaplantsoen in de Spaarndammerbuurt. Zelf een initiatief starten kan natuurlijk ook.

Groen projecten

Natuurfontein doet mee met initiatieven uit de buurt op het gebied van groen. Binnen groot amsterdam ondersteunen we organisaties die bomen planten.

Eind 2020 zal er per natuurfontein kind een boom geplant zijn.

Duurzaamheid

Natuurfontein vindt duurzaamheid belangrijk. Want: *“We hebben de aarde niet als een kostbare erfenis in beheer, maar we hebben haar te leen van onze kinderen”*. Deze uitspraak van Prins Claus geeft goed onze verantwoordelijkheid weer. Belangrijk voor ons hierbij zijn de vier P's: Planet, People, Profit & Pleasure.

Als leidraad gebruiken we de checklist voor duurzame kinderopvang van de Groene Giraf. Daarnaast houden we ons scherp door bijvoorbeeld het behalen van de titel 'Fairtrade BSO' (in 2016) en mee te dingen naar de prijs voor duurzaamste ondernemer in Amsterdam (in 2016 waren we genomineerd voor de DAM-prijs van stadsdeel West).

Naast duurzaamheid op organisatie- en locatieniveau (o.a. inkoop, personeelsbeleid, vervoer, weggeefwinkel) werken we ook met de kinderen aan duurzaamheid. Voorbeelden zijn activiteiten op het gebied van scheiding en hergebruik van afval, zaaien-groeien-oogsten-eten, de voorleesactie op de Dag van de Duurzaamheid en aandacht voor het belang van fairtrade. Kinderen krijgen zoveel mogelijk biologische en seizoensproducten te eten.

Samenwerking met het onderwijs

Samenwerken met het onderwijs heeft twee doelen: de gedeelde pedagogische verantwoordelijkheid voor de kinderen en het verspreiden van 'de groene vlek'.

Natuurfontein wil graag samen met gelijkgezinde basisscholen een Integraal Kindcentrum opzetten. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan scholen die net zoals wij geïnspireerd zijn door Ricardo Semler (Lumiarscholen). Verder bieden we onze expertise aan als scholen daarom vragen, zoals bijvoorbeeld op het jaarlijks Buitenlesdag. Verder wil Natuurfontein betrokken zijn bij het vergroenen van pedagogische opleidingen, samen met stichting Groen Cement. Natuurfontein biedt gastlessen en groene modules aan of werken daaraan mee, bijvoorbeeld healing garden..

Tenslotte werken we samen met hogescholen, bijvoorbeeld bij (afstudeer)onderzoeken op het gebied van groene kinderopvang en buitenspelen.

Samenwerking met andere kinderopvangorganisaties

Om onze doelen te halen werken we samen met andere kinderopvangorganisaties, zowel lokaal als landelijk via stichting Groen Cement en Brancheorganisatie Kinderopvang.

Uitvoering van het beleid en kwaliteitsbewaking

Een beleidsplan is niet bedoeld om in een la te leggen. Daarom is het belangrijk om aan te geven hoe het beleid uitgevoerd wordt en hoe de kwaliteit wordt bewaakt. Bij de kwaliteitsbewaking speelt ook de oudercommissie een belangrijke rol. Pedagogische kwaliteit wordt onderscheiden in proces- en structurele kwaliteit.

Beleidscyclus

Het algemene beleidsplan 'Natuurtalenten' is vertaald naar pedagogische werkplannen en beleidsplannen veiligheid en gezondheid op locatieniveau. Deze plannen en de onderliggende werkinstructies en protocollen worden jaarlijks geüpdatet. Wanneer dat gebeurt, is terug te vinden in de jaarkalender en gebeurt onder supervisie van de pedagogisch beleidsmedewerker. Hierbij wordt er ook op gelet of alles nog in lijn blijft met het algemene beleid.

Zijn er wijzigingen in het beleid, dan worden de plannen voorgelegd aan de desbetreffende oudercommissie.

Het beleidsplan 'Natuurtalenten' is de koers voor de komende vijf jaar en wordt daarom eens in de vijf jaar herzien, of eerder als de koers wijzigt of bijvoorbeeld de wetgeving verandert. Het wordt besproken met de medewerkers en ter advies voorgelegd aan de oudercommissies.

Kwaliteitsmerk Groene Kinderopvang

Het 'groene' karakter van onze organisatie wordt bewaakt door Groen Cement. Deze stichting geeft het Kwaliteitsmerk aan groene kinderopvangorganisaties die aan bepaalde eisen voldoen; elke twee jaar vindt er een hercertificering plaats (zie www.groencement.nl/kwaliteitsmerk).

Aan dit Kwaliteitsmerk is verbonden dat op elke locatie twee 'groene metselaars' werkzaam zijn. De eigenaresse van Natuurfontein en de groene aanspreekpunten per locatie houden de groene kwaliteit in de gaten.

Bewaken proceskwaliteit

Bij proceskwaliteit gaat het erom hoe de kinderen Natuurfontein ervaren. Dat zie je als je de groep observeert en met de kinderen praat. Bijvoorbeeld: doen kinderen mee aan activiteiten, hoe maken ze gebruik van de ruimtes en de speelplekken.

Eens in de zoveel tijd vindt een klanttevredenheidsonderzoek plaats. De resultaten hiervan en ook gesprekken met ouders geven inzicht in hoe het met de proceskwaliteit is gesteld.

De proceskwaliteit wordt dus continu 'gemeten'. Als er aanleiding toe is, wordt het besproken op het werkoverleg.

Bewaken structurele kwaliteit

Structurele kwaliteit bestaat uit de kwaliteit van de randvoorwaarden en (de uitvoering van) het pedagogisch beleid (zie hoofdstuk 'Kinderen'). Dit wordt steeds met elkaar besproken. Bij draaiboeken van activiteiten wordt vermeld aan welke pedagogische doelen gewerkt wordt. Activiteiten en vakantieprogramma's worden geëvalueerd op een werkbespreking. Natuurlijk zijn we blij als de kinderen de activiteiten 'leuk' vonden, maar we houden ook in de gaten of de pedagogische doelen en onze drie pijlers evenwichtig aan de orde zijn gekomen. Wat betreft bewaking van veiligheid en gezondheid verwijzen we naar de beleidsplannen veiligheid en gezondheid van de locaties.

Inspectie door de toezichhouder

Jaarlijks houdt de GGD een inspectie. Hierbij wordt gelet op het pedagogisch klimaat, personeel en groepen, veiligheid en gezondheid, accommodatie en inrichting en ouderrecht. De inspectierapporten zijn terug te vinden in het Landelijk Register Kinderopvang.

Kinderen

Het kind staat centraal!

Ieder kind heeft de drang om zich in zijn eigen tempo te ontwikkelen. Ieder kind is uniek door zijn eigen aanleg en temperament. Een veilige en stimulerende groene omgeving is in onze ogen een voorwaarde voor een gezonde en goede ontwikkeling van het kind. We werken vanuit gelijkwaardigheid, veiligheid en wederzijds respect. De taak van de pedagogisch medewerkers is om kinderen te stimuleren bij het ontdekken en het ontwikkelen van hun mogelijkheden.

Om als pedagogisch medewerker houvast te hebben, maar ook voor ouders en andere relaties, is het belangrijk om vast te leggen hoe wij werken. Daarvoor zijn zes pedagogische doelen opgesteld. Om deze te kunnen uitvoeren moet aan bepaalde (rand)voorwaarden worden voldaan die hieronder worden toegelicht. Deze liggen op het gebied van de groepen, participatie, omgaan met risico's, ruimtes en inrichting. Ook wordt aangegeven hoe we onze activiteiten organiseren.

Vervolgens worden de pedagogische doelen van Natuurfontein uitgewerkt: wat verstaan we eronder, hoe werken we aan de doelen, welke rol speelt natuur hierbij en wat betekent dit voor de rol van de pedagogisch medewerker.

Een verdere uitwerking van het pedagogisch beleid en de vertaling naar de dagelijkse praktijk is per locatie te vinden in hun pedagogisch werkplan.

Randvoorwaarden

Basisgroepen

Bij verantwoorde kinderopvang hoort ook een stabiele groep. Hierbij houden we rekening met de eisen die vanuit de wet worden gesteld en wat wij als Natuurfontein belangrijk vinden.

Een kind wordt opgevangen in een of twee basisgroepen. Welke kinderen precies in die basisgroep zitten, verschilt per dag. Op maandag worden bijvoorbeeld andere kinderen opgevangen dan op woensdag. Vanuit de wet is de ratio één medewerker op 11/12 kinderen. Natuurfontein werkt op schoolgaande dagen één medewerker op 10 kinderen. In de vakantie streeft Natuurfontein naar één medewerker op 8 kinderen. Bij hoge uitzondering, bijvoorbeeld bij ziekte, tekort aan personeel wat niet opgevuld kan worden door invallers zal Natuurfontein overgaan op verticale groepen één medewerker op 11 kinderen of bij groepen 7 t/m 12 jaar één medewerker op 12 kinderen.

Hoe de basisgroepen zijn samengesteld en hoe we daarbij rekening houden met de veiligheid (emotioneel, fysiek en sociaal), verschilt per locatie. Het is uitgewerkt in het pedagogisch werkplan en beleidsplan Veiligheid & Gezondheid van die locatie. Hierin staat ook op welke momenten we eventueel afwijken van de beroepskracht-kindratio en op welke manier een achterwacht geregeld is.

Een belangrijke rol speelt het 'basisgroepmoment', een uniek moment van de kinderen met hun begeleider van die dag. Dit moment kan zijn tijdens het eten en drinken, maar kan ook een moment in de bakfiets zijn. Sowieso worden op elke speelplek de regels doorgenomen, waar het toilet is en er wordt verteld wat de activiteit is. Bij het ophalen nemen kind en begeleider afscheid van elkaar en vindt er een overdracht plaats aan de ouders.

Op de speelplek komen minimaal twee basisgroepen samen. Zo ontstaat er dus één 'speelgroep' van ongeveer 40 kinderen, met vier pedagogisch medewerkers. Het samenkomen van de basisgroepen gebeurt vanuit het oogpunt van veiligheid (zie beleidsplannen Veiligheid & Gezondheid). Daarnaast vindt Natuurfontein het belangrijk dat kinderen andere medewerkers (met andere activiteiten en vaardigheden) en andere kinderen dan uit hun basisgroep of van hun leeftijd ontmoeten.

Als er speciale activiteiten worden aangeboden (bijvoorbeeld yogales, natuurles of tekenles), kan het zijn dat een kind zijn basisgroep verlaat en deze activiteit samen met kinderen uit andere basisgroepen doet. De activiteit

kan worden verzorgd door een medewerker van Natuurfontein, maar ook door een externe gastdocent. Er is daar altijd een pedagogisch medewerker bij aanwezig en er wordt aan de beroepskracht-kindratio voldaan. Dit gebeurt altijd met toestemming van de ouders. Deze activiteit kan plaatsvinden op de speelplek maar ook op de locatie.

Als kinderen op een dag komen die niet hun gebruikelijke opvangdag is (i.v.m. een ruildag of als er extra opvang is aangevraagd), worden ze geplaatst in een groep waar nog plek is. Uiteraard wordt hierbij nooit de beroepskracht-kindratio en het maximaal aantal kinderen dat we op een dag mogen opvangen overschreden. Bij ziekte van een personeelslid kan het ook zijn dat een basisgroep wordt herverdeeld. Ook hierbij wordt nooit de beroepskracht-kindratio overtreden. Bij alle gevallen vragen we schriftelijk toestemming van ouders.

Als we (in de winter) aan het eind van een reguliere opvangdag naar binnen gaan, mogen kinderen spelen op de plek die ze zelf graag willen of aansluiten bij een activiteit naar keuze. Voordat we naar binnen gaan wordt hierover overlegd met de kinderen. Dit geeft rust op de groep. Hiermee zitten de kinderen niet noodzakelijkerwijs meer in hun basisgroep. Uiteraard is er op elke speelplek een pedagogisch medewerker aanwezig. Hierin streven we ernaar om de groep met oudere kinderen te scheiden van de jongere groep .

Magie van de groep

Natuurfontein gelooft in de magie van de groep. Spelen in een groep heeft voordelen voor de ontwikkeling van een kind. Kinderen leren makkelijker in een groep, of proberen als ze zich daar veilig voelen sneller iets nieuws uit. Ze vergelijken zich met andere kinderen. Ze zien iets dat een ander kind durft of doet, en willen dat ook. Hierbij kan het gaan om klimmen in een boom, maar ook het eten van een rauwe wortel. Zo vergroten ze hun kunnen en hun interesses. Daarnaast is er bovendien altijd wel iemand om mee samen te spelen.

Mentorschap en kindvolgsysteem

Bij Natuurfontein heeft elk kind een eigen mentor. Natuurlijk hebben alle pedagogisch medewerkers oog voor de ontwikkeling en welbevinden van alle kinderen in hun groep, maar de mentor let specifiek op de ontwikkeling en het welbevinden van de aan haar/hem toegewezen kinderen. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders en het kind. De mentor is ook degene die actie onderneemt als er bijzonderheden zijn in de ontwikkeling van het kind. Uiteraard werkt de mentor op de groep waar het kind bij hoort (indien mogelijk de basisgroep, maar anders ziet de mentor het kind in elk geval zeer regelmatig).

Voor ouders en kind is duidelijk wie de mentor is; dit is schriftelijk vastgelegd. Meer hierover is te vinden in de pedagogische werkplannen per locatie.

Om zo goed mogelijk aan te kunnen sluiten bij de ontwikkeling van een kind en om dit concreet te kunnen formuleren naar de betrokkenen, observeert de mentor. Dit wordt gedaan aan de hand van observatieformulieren die te vinden zijn in de Handleiding Kindbesprekingen. In deze handleiding is ook aangegeven hoe de tienminutengesprekken voorbereid en gevoerd worden. Indien nodig wordt een plan van aanpak opgesteld. Hierbij kan het ook nodig zijn dat we, na overleg met ouders, in gesprek gaan met school. Waar nodig kunnen we ouders adviseren.

Bij het intakegesprek van de ouders wordt er een document ingevuld en ondertekend, waarin ouders wel of geen akkoord geven voor het gebruik van gegevens. Ook vallen hieronder het gebruiken van foto's voor a.s. social media.

Veiligheid & gezondheid

Natuurfontein kan alleen verantwoorde kinderopvang bieden als de veiligheid van kinderen wordt gegarandeerd. Hoe we dat doen, is per locatie te vinden in hun beleidsplan Veiligheid & Gezondheid. We hanteren hierbij wel een aantal uitgangspunten die voor alle vestigingen van Natuurfontein gelden:

1. Natuurfontein zet zich in op het voorkomen van de volgende risico's:

Fysieke veiligheid:

- (Verkeers)ongeval (is incl. ongevallen met de bakfiets)
- Vergiftiging
- Verbranding door (open) vuur
- Verdrinking
- Vallen van grote hoogte

Sociale veiligheid:

- Vermissing (zoekraken kind)
- Grensoverschrijdend gedrag
- Kindermishandeling

Gezondheid:

- Zonnebrand / verbranding door zon
- Onderkoeling/ oververhitting
- Allergieën
- Insectenbeten

Naast aandacht voor het voorkomen van deze grote risico's is ook aangegeven wat er moet gebeuren als zo'n calamiteit zich toch onverhoopt voordoet.

1. Natuurfontein gaat ervan uit dat er geen leven zonder risico's is. Dat wil zeggen dat we kinderen leren omgaan met kleinere, niet levensbedreigende risico's. Hieronder valt ook hygiëne. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen hierbij en zien erop toe dat de met elkaar opgestelde werkinstructies en protocollen nageleefd worden.

Leren omgaan met risico's

De risico's van buiten spelen worden overschat. De meeste ongelukken gebeuren in huis. Wij gaan ervan uit dat juist buiten spelen de kinderen leert om risico's beter in te schatten. In hun spel leren kinderen omgaan met risico's, ze verkennen daarbij hun grenzen en verkennen de eigenschappen van de wereld waarin ze leven. Spel met risico's is noodzakelijk voor een evenwichtige ontwikkeling van kinderen.

(Bronnen: Geen leven zonder risico's, Marianne van Lier & Willy Leufgen, 2010; Kees Both in HJK, September 2013).

Ruimtes en inrichting

Hoewel we met de kinderen zoveel mogelijk naar buiten gaan, hebben we op alle locaties ook een binnenopvang die voldoet aan de wettelijke eisen en pedagogische uitdagingen biedt. Uitgangspunten bij de inrichting zijn:

- Er is een gezinstafel, om te praten, een spelletje te doen, de ouders te ontvangen en voor ontmoeting van het personeel.
- Er is een gezellig raamzitje waar kinderen hun ouders kunnen uitzwaaien of kunnen wachten tot ze opgehaald worden.
- Er is een bed om op uit te rusten, ontspannen, voorgelezen worden enzovoort.
- Er zijn veel boeken (om te lezen, uit voorgelezen te worden en over natuur).
- De locatie heeft een 'groene' uitstraling (planten).
- Het speelgoed is gevarieerd en uitdagend en er zijn onderzoeksmaterialen (veldwerkmaterialen, binoculair). Er is speelgoed voor alle leeftijden.
- Er is altijd een speelkeukentje.
- We proberen zoveel mogelijk tweedehands en duurzaam materiaal te gebruiken.

Wat betreft veiligheid, hygiëne en gezondheid verwijzen we naar de beleidsplannen veiligheid & gezondheid. Op de locaties halen we ook de natuur 'naar binnen', bijvoorbeeld met takken, bladeren en uilenballen. Verder hebben we binnen groenprojecten zoals eieren uitbroeden, van ei tot vlinder, kweken van eetbare paddenstoelen, (voor)zaaien en opkweken van planten.

Natuurfontein heeft geen eigen buitenruimte, maar maakt gebruik van verschillende parken en buitenspeelplekken in de directe omgeving. Meer informatie hierover staat in de pedagogische werkplannen en de beleidsplannen veiligheid & gezondheid.

De ideale speelplek

Dé ideale speelplek is een plek waar iedereen kan doen wat die leuk vindt en waar je vanzelf de natuur beleeft. Een plek met een grasveld om te liggen (wolken kijken), yoga te doen, madeliefjes te plukken en te voetballen. Met een bosje om je te verstoppen en insecten te zoeken. Met losse takken om een hut te bouwen of een brug over een plas water. Met water om in en bij te spelen. Met dieren om naar te kijken of te knuffelen en bessen om van te snoepen. Een plek waar de kinderen uitgedaagd worden en waar ze hun creativiteit kwijt kunnen en zich ten volle kunnen ontwikkelen. Door bewust elke dag een speelplek te kiezen komen we zoveel mogelijk hieraan tegemoet.

Vrij spel, programma's en activiteiten

De tijd die kinderen op een buitenschoolse opvang doorbrengen is 'vrije tijd'. Dat betekent dat de kinderen speels bezig zijn, niet functioneel. In deze vrije tijd kunnen ze vrij spelen (zichzelf vermaken), maar ook meedoen aan activiteiten. Bij alle activiteiten, groot en klein, wordt gewerkt aan de pedagogische doelen. De ene keer staat de persoonlijke ontwikkeling meer centraal, de andere keer wordt er gewerkt aan normen en waarden.

Elk team werkt anders. Wel zijn er algemene uitgangspunten:

- Natuurfontein biedt de kinderen activiteiten aan die gericht zijn op buiten spelen en op de natuur op de buitenspeelplekken.
- We hanteren het principe: "Er bestaat (bijna) geen slecht weer; slechte voorbereiding en kleding wel."
- Vervoer van de kinderen van en naar de speelplekken gebeurt lopend of met bakfietsen. Lopen over straat (struinen) zien we ook als activiteit.
- Er wordt zoveel mogelijk in thema's gewerkt, waardoor diepgang, samenhang en betrokkenheid wordt vergroot. De drie pijlers komen hierbij evenwichtig aan de orde.
- In de vakanties zijn er speciale vakantieprogramma's rond een bepaald thema.
- Er is speciale aandacht voor 'kleine' activiteiten. Dat wil zeggen: inspelen op wat er is (natuur, ruimte, materialen), de seizoenen, het weer en wat op dat moment de aandacht van de kinderen heeft. Dit stimuleert de creativiteit van de kinderen en van de pedagogisch medewerker. Om hierbij behulpzaam te zijn heeft Natuurfontein een eigen natuurbelevingsboekje samengesteld.
- Er zijn jaarlijks terugkerende activiteiten zoals zaaien-oogsten-eten, modderdag en paddentrek. Al deze activiteiten zijn terug te vinden in de Groene Jaarkalender. De activiteitenbegeleider bewaakt deze Groene Jaarkalender, samen met de groene aanspreekpunten per locatie.
- We werken ontwikkelingsgericht, d.w.z.: we stemmen de activiteiten en locaties waar we naartoe gaan af op de ontwikkelingsfase van de (leeftijds)groep. Hoe ouder de kinderen worden, des te meer uitdaging en inspraak.
- Kinderen leren bij ons bushcraftvaardigheden.
- Participatie vinden we belangrijk. Naar alle kinderen wordt geluisterd; ieders mening doet ertoe. Ook zullen de medewerkers kinderen aanmoedigen hun mening te geven. Zo kan aangesloten worden bij hun wensen en behoeften.
- Natuurfontein vindt het belangrijk dat kinderen zo lang mogelijk en ongestoord kunnen spelen. Daarom gaan we ervan uit dat kinderen pas na half 6 opgehaald worden.

Voor de uitwerking van deze uitgangspunten op locatieniveau, verwijzen we naar de pedagogische werkplannen.

Emotionele veiligheid bieden

Wat verstaan we hieronder?

De zorg voor de emotionele (en fysieke) veiligheid van de kinderen heeft voor ons de allerhoogste prioriteit. Een kind kan zich alleen optimaal ontwikkelen als het zich veilig voelt. Ouders moeten het gevoel hebben dat ze hun kinderen veilig aan Natuurfontein kunnen toevertrouwen. Natuurfontein wil daarom een veilige, natuurlijke basis zijn waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn.

Hoe?

Door uit te gaan van vaste (basis)groepen, een vast patroon en een rustmoment (basisgroep-moment) bieden we de basis voor een emotioneel veilige context. Tijdens het ophalen en het basisgroep-moment heeft de pedagogisch medewerker persoonlijke aandacht en tijd voor elk kind van de basisgroep. Hierna kunnen de kinderen zelf bepalen met wie ze spelen en of ze meedoen met activiteiten of liever vrij spelen. Maar ook dan is daar altijd de vaste pedagogisch medewerker op wie ze terug kunnen vallen en die oog heeft voor de behoeftes van de kinderen. Alle kinderen hebben een mentor die voor hun en hun ouders het vaste aanspreekpunt is. Om nieuwe kinderen zich zo snel mogelijk veilig en thuis te laten voelen bij Natuurfontein is er de mogelijkheid van een wenperiode, in overleg met de ouders. Ook voor kinderen die overgaan naar een andere basisgroep is een wenperiode mogelijk.

Rol van natuur

Een natuurlijke omgeving of een omgeving met dieren leent zich ervoor dat kinderen zich prettig en veilig voelen. Natuur biedt niet alleen uitdagingen en avontuur, maar ook rust en de mogelijkheid om los te komen van school. Het aaien van dieren werkt ontspannend.

Rol pedagogisch medewerker

We kennen een aantal maatregelen om zorg te dragen voor de emotionele veiligheid van kinderen en pedagogisch medewerkers. Deze liggen op het gebied van samen, respect, grenzen, emotionele ruimte,, ruzies en afspraken. Kinderen kunnen bang zijn voor bepaalde dieren; door er op een juiste manier mee om te gaan (en niet je eigen angsten te projecteren) kun je als pedagogisch medewerker kinderen helpen over deze angsten heen te komen of er in elk geval beter mee om te gaan. Ook dient een pedagogisch medewerker het goede voorbeeld te geven hoe je een dier benadert.

Bij jonge en nieuwe kinderen staat wennen centraal en zul je ze eerst goed moeten leren kennen. Bij oudere kinderen is het belangrijk dat ze gezien blijven worden en gaat kameraadschap steeds meer een rol spelen.

Bij ons mag ieder kind zijn wie hij of zij is en de pm'ers zorgen dat ze hiervoor de ruimte krijgen. Verschillen mogen er zijn. Je kunt daarin ook dingen bij elkaar herkennen en accepteren of elkaar helpen. Dit maken we geregeld in de groep bespreekbaar. Het is goed is dat bepaalde emoties geuit mogen worden (tot op zekere hoogte althans) en bespreekbaar gemaakt worden. Op deze manier leren kinderen hun binnenwereld te verwoorden. Ook complimenten krijgen en geven (niet overdreven) behoort bij emotionele veiligheid.

Oudere kinderen worden gestimuleerd om rekening te houden met de jongere kinderen.

Om een veilige omgeving voor de kinderen te creëren wordt hier in de intake met de ouders even over gesproken. Door bepaalde vragen vooraf te stellen kan de pm'er van te voren een inschatting maken wie dit kind is en eventueel rekening houden met zijn of haar behoeftes. Vragen kunnen zijn: Wie is het kind, wat heeft uw kind nodig, waar heeft hij moeite mee, waar moeten wij rekening mee houden en hoeveel zorgen maakt u zich over de eerste dag? Op basis van deze laatste vraag wordt er met de ouders gekeken of er wel of niet een wenschema moet worden gemaakt.

Persoonlijke competentie van kinderen bevorderen

Wat verstaan we hieronder?

Persoonlijke competenties kunnen worden onderscheiden in emotionele, cognitieve, communicatieve, motorisch-zintuiglijke, creatief-beeldende, sociale en morele competenties. Hierbij gaat het zowel om de ontwikkeling van de persoonlijkheid als om de ontwikkeling van talenten en eigen identiteit.

Bij Natuurfontein leren kinderen veel: zelfstandigheid, zelfredzaamheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit, keuzes maken, problemen aanpakken en oplossingen zoeken en je aanpassen aan omstandigheden. Al spelenderwijs leren kinderen ook veel over de natuur.

Hoe?

In principe gebeurt het ontwikkelen van de persoonlijke competenties vanuit het kind zelf, door spel en door het ontdekken van de wereld om zich heen. De kinderen worden gestimuleerd dingen zelf te doen; zo ervaren ze wat ze al kunnen. Dit kan gaan om een activiteit als boom klimmen maar ook om dagelijkse handelingen. Dit geeft het kind zelfvertrouwen en een kans tot verdere ontwikkeling. Ook dat kinderen in alle vrijheid kunnen kiezen wat ze doen (of dat ze niets doen) of hoe ze een spel willen spelen draagt hieraan bij.

Niet alleen via spel maar ook via andere vormen wil Natuurfontein aan de persoonlijke competenties van de kinderen werken. Een voorbeeld hiervan is filosoferen. Door te filosoferen met kinderen, leren kinderen verwoorden wat ze denken en vinden. Ze ervaren dat er vragen zijn waar geen 'goed' of 'fout' antwoord op is. Onderzoek wijst uit dat kinderen door te filosoferen: effectiever en zelfstandiger leren denken, toleranter worden, meer zelfvertrouwen ontwikkelen en zich gelukkiger voelen.

Rol van natuur

Buiten kan elk kind de uitdaging vinden die bij hem past. Het is de ideale plek om spelenderwijs aan je persoonlijke competenties te werken. Denk maar aan het klimmen in bomen of bouwen van een hut.

Bij buiten spelen worden motoriek, creativiteit en probleemoplossend vermogen ontwikkeld. Kinderen leren hun eigen krachten en grenzen kennen en ontwikkelen deze spelenderwijs. Buiten zijn in een groene omgeving verhoogt de concentratie. De natuur biedt veel aanknopingspunten om met kinderen te filosoferen. Tenslotte leren ze over de natuur en als 'stadvinder' ook over heel andere zaken in de stad.

Rol van de pedagogisch medewerker

Belangrijk is dat pedagogisch medewerkers goed kijken naar wat elk individueel kind nodig heeft voor zijn ontwikkeling. Ze weten het groepsproces en de activiteiten zo te organiseren dat iedereen aan bod komt. Door het kind te stimuleren en aan te moedigen, samen naar oplossingen te zoeken en te complimenteren wanneer het goed gaat, proberen we het kind te helpen. Dit stimuleert het zelfvertrouwen en de zelfredzaamheid van het kind. Als kinderen ouder worden zal het accent steeds meer komen te liggen op zelf oplossingen zoeken en de zelfredzaamheid.

De pm'ers proberen zoveel mogelijk leeftijdsgerichte activiteiten aan te bieden aan de kinderen.

De mentoren kennen hun mentorkinderen aardig goed en zij zullen deze kinderen helpen om hun persoonlijke uitdagingen aan te gaan. Wanneer een kind bijvoorbeeld de neiging heeft om op te geven wanneer iets niet lukt, dan zal de pm'er het kind aanmoedigen d.m.v. positieve bekrachtiging om de taak af te maken. Door de vooruitgang te benadrukken krijgt het kind vertrouwen in zijn/haar eigen kunnen. Het eindresultaat is minder belangrijk dan de weg er naar toe.

Sociale competentie van kinderen bevorderen

Wat verstaan we hieronder?

Zich in een ander kunnen verplaatsen, communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid: allemaal sociale competenties waardoor kinderen kansen krijgen zich te ontwikkelen tot personen die goed functioneren in de samenleving. We leren kinderen ook duidelijk hun grenzen aan te geven.

Hoe?

De dagelijkse omgang met andere kinderen is een belangrijke manier om sociale competenties te ontwikkelen. Activiteiten, speelplekken en (natuurlijk) spelmaterialen zijn gericht op samenspelen, samenwerken en samen problemen oplossen. Kinderen ervaren dat je samen meer kunt dan alleen. Kinderen leren zelf ruzies oplossen. We geven kinderen complimenten als ze zich sociaal wenselijk gedragen. Afspraken maken we zoveel mogelijk samen met de kinderen.

Rol van natuur

Buiten is een plek die zich uitermate goed leent voor de ontwikkeling van sociale competenties. Het gaat hier op een natuurlijke wijze, want elke boom, elk hoekje, elke zelfgebouwde hut biedt de rust, ruimte en uitdaging om met elkaar aan de slag te gaan. Uit onderzoek is gebleken dat kinderen die op groene schoolpleinen spelen meer vriendjes hebben en dat er minder gepest wordt.

Rol van pedagogisch medewerker

Vooraf observeren en soms ingrijpen, samen met de kinderen naar oplossingen zoeken: dat is de belangrijkste rol van de pedagogisch medewerker. Daarnaast natuurlijk ook het goede voorbeeld geven en zorgen voor duidelijke grenzen en afspraken.

Bij Natuurfontein geven de pm'ers de kinderen de ruimte om zoveel mogelijk zelf uit te vinden. Door met elkaar om te gaan, leren de kinderen al spelenderwijs. Wanneer een kind naar een pm'er komt om bijvoorbeeld te vertellen dat iemand iets heeft afgepakt of stom doet, wordt het kind ten eerste gestimuleerd om het zelf op te lossen. De betreffende pm'er zal het kind in de gaten houden om te zien hoe hij/zij het oplost. Een passende oplossing wordt beloond met complimenten. Wanneer een kind geen passende oplossing heeft, kan de pm'er besluiten om in te grijpen. De pm'er kan helpen door te bemiddelen, maar ook door een spiegel voor te houden. (Hoe zou jij het vinden als ..?).

Het is ook belangrijk dat kinderen hulp durven te vragen. En ook dat kinderen zich bewust worden van hun eigen gedrag en de reactie daarop.

Waarden en normen eigen maken (socialisatie)

Wat verstaan we hieronder?

Kinderen moeten de kans krijgen om zich de waarden en normen van de samenleving waar zij deel van uitmaken eigen te kunnen maken. Dat gebeurt in het gezin, op school, maar zeker ook op de BSO. Op de BSO ontmoeten ze andere kinderen en volwassenen en zo komen ze in aanraking met andere aspecten en de diversiteit van onze samenleving.

De belangrijkste waarden en normen zijn:

- respect voor anderen
- respectvol omgaan met natuur en milieu
- respectvol omgaan met materialen en spullen

Hoe?

Pedagogische medewerkers geven het goede voorbeeld en gaan met de kinderen, en ook elkaar, hierover in gesprek. Ook is het belangrijk om de grenzen duidelijk aan te geven waarbinnen de kinderen zich vrij kunnen ontwikkelen. Daarom worden regelmatig de 'regels' van Natuurfontein met de kinderen besproken.

Kinderen bewust maken van hun verantwoordelijkheid voor deze wereld doen we ook door activiteiten zoals zwerfvuilacties, paddentrekhelp en de goede doelen.

Rol van natuur

Door buiten in de natuur te zijn komen kinderen vanzelf met allerlei zaken in aanraking. Bomen waar je geen takken af mag rukken, afval dat je op moet ruimen, dieren die je met rust laat. Doordat kinderen veel buiten zijn gaat de bewustwording hierover bijna als vanzelf.

Rol van de pedagogisch medewerker

Het goede voorbeeld geven, in gesprek gaan met de kinderen en elkaar en daarnaast ook het gedrag en reacties van de pedagogisch medewerker spelen een belangrijke rol bij de morele ontwikkeling van kinderen.

Normen zijn algemene gedragsregels en deze worden dagelijks benoemd door de pm'ers. Wanneer een kind een regel overtreedt, wordt hij/zij hierop aangesproken en de pm'er kan er hierbij voor kiezen om een uitleg te geven. Bijvoorbeeld bij het lopen over straat: "Als je de hoek om gaat, kan ik je niet meer zien. Als je dan valt, kan ik niet snel bij je zijn om je te helpen."

Waarden kunnen voor iedereen verschillen. De pm'ers geven de kinderen de ruimte om hierover te vertellen en om erover in gesprek te gaan met elkaar.

Ongestoorte spelmomenten aanbieden

Wat verstaan we hieronder?

Kinderen ontwikkelen zich door middel van spel. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zo lang mogelijk ongestoord kunnen spelen en de gebeurtenissen van de dag kunnen verwerken in hun spel. Ongestoord spelen houdt in: het spel heeft een natuurlijk begin en einde zonder onderbroken te worden door volwassenen. Bij ongestoord spel komen alle voorgaande (wettelijke) pedagogische doelen aan bod en daarom vinden wij dit een doel op zich.

Hoe?

Wij creëren en bewaken ongestoorte spelmomenten als volgt. Door direct uit school naar de buitenspeelplek te gaan krijgen kinderen de gelegenheid om langer buiten te spelen. Als kinderen intensief in hun spel zitten en andere kinderen mee willen spelen, zal de pedagogisch medewerker een inschatting proberen te maken of dit het spelmoment van de kinderen niet verstoort. Mocht dit toch het geval zijn, dan zal de medewerker de andere kinderen een nieuw spelvoorstel doen en hen indien nodig hierin begeleiden. Door middel van spannende materialen en een verhaal (bijvoorbeeld over hoe vogels in het voorjaar hun nest bouwen) wordt de fantasie van kinderen gestimuleerd om zelf iets te maken. Onder spannende materialen worden natuurlijke en gevonden materialen verstaan, aangevuld met bijv. touw en doeken.

Kinderen vinden het spelen in struiken en bosjes spannend; het geeft ze een gevoel van avontuur. Kinderen mogen bij ons, indien mogelijk, in de struiken spelen, mits het geen schade aanricht aan de beplanting.

Oudere kinderen kunnen, mits er toestemming is van de ouders, alleen over straat naar de speelplek gaan of bij de opvang buiten spelen. Dat geeft ze de gelegenheid om zelf de wereld te ontdekken, maar daar ook fantasieën over te hebben.

Rol van natuur

De natuur en een buitenspeelplek zijn ideaal om ongestoord te spelen, fantasie te stimuleren en op te gaan in het spel en de omgeving. Er is veel te beleven, er zijn natuurlijke materialen voorhanden. En is bij elk weertype en seizoen weer anders.

Rol van de pedagogisch medewerker

Pedagogisch medewerkers observeren, schatten de risico's in en begeleiden waar nodig. Pedagogisch medewerkers kunnen helpen als de kinderen daarom vragen. Maar verder houden ze zich op de achtergrond.

De kinderen zijn vrij om te doen wat ze willen, binnen de grenzen die geboden worden; op een afstandje houden de pm'ers de kinderen in het oog. Er zal ingegrepen worden wanneer de fysieke of emotionele veiligheid in het gevaar lijkt te komen.

Kinderen kunnen helemaal opgaan in hun speelmoment, samen of alleen. Wanneer een pm'er ziet dat dit moment verstoord wordt door bijvoorbeeld een ander kind, zal de pm'er een inschatting maken of het kind kan aansluiten of dat dit het spel teveel zou verstoren. Het andere kind wordt iets anders aangeboden zodat het speelmoment ongestoord kan blijven.

Avontuur, vrijheid en creatieve ontwikkeling

Wat verstaan we hieronder?

Elk kind heeft het recht om de wereld op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo te ontdekken. De wereld ontdekken is een groot avontuur. We gunnen de kinderen om dat zoveel mogelijk buiten in 'vrijheid' te doen. En in die wereld kunnen ze vanuit hun fantasie spelen, experimenteren en kunstwerken maken met natuurlijke en gevonden materialen, kortom: zich creatief ontwikkelen.

Omdat alle pedagogische doelen hierbij aan bod komen, heeft Natuurfontein hier een apart doel van gemaakt.

Hoe?

We gaan zoveel mogelijk naar speelplekken die uitdaging en avontuur bieden, met natuurlijke materialen zoals gras, stenen, zand, bloemen, bladeren, takken. Daarnaast werken we met bouwmaterialen, leren de kinderen timmeren en zagen en leren we ze bushcraftvaardigheden aan.

Rol van natuur

Buiten, de natuur en de stad, is dé plek om avonturen te beleven. Kinderen krijgen de vrijheid die past bij hun leeftijd en hun karakter, in overleg met de ouders. De natuur biedt volop materiaal voor de creatieve ontwikkeling van een kind.

Rol van pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerker bekijkt de wereld door de ogen van het kind en ontdekt samen met het kind deze wereld: gaat mee op avontuur, geeft waar mogelijk vrijheid en stimuleert de creatieve ontwikkeling. Dit gebeurt in overleg met ouders (toestemmingsformulier, overdracht). Door mee te gaan met de flow van de kinderen ontstaat er een mooie band tussen pedagogisch medewerker en kind.

Elke tak, boom, hol, molshoop enzovoort kan inspiratie zijn voor het beleven van avonturen. De pm'ers stimuleren en gaan mee in de fantasie van het kind. Ze kunnen een kleine aanzet geven voor een nieuw avontuur. De pm'ers gaan mee in de verwondering van de kinderen.

Ouders

In het belang van de kinderen hecht Natuurfontein aan een goed contact met hun ouders. Ook stellen we de betrokkenheid en inbreng van ouders bij het beleid en de dagelijkse gang van zaken zeer op prijs. Waar mogelijk maken we gebruik van de talenten van ouders. Natuurfontein wil ouders ook inspireren (bijvoorbeeld door middel van workshops) en waar nodig ondersteunen bij de opvoeding van hun kinderen.

Contact met ouders

Dagelijks is er contact met de ouders bij de overdracht van hun kind. Daarnaast is er contact bij de intake, bij de jaarlijkse tienminutengesprekken en via FlexWeb. Maandelijks wordt de digitale nieuwsbrief Natuurflits verstuurd om de ouders te informeren over actuele zaken of met tips. Veel praktische informatie is te vinden op de website (bijvoorbeeld de Algemene Voorwaarden).

Verder worden er jaarlijks twee ouderavonden georganiseerd rond diverse thema's. Bijvoorbeeld (natuur)inspiratie, omgaan met risico's en informatie over het beleid en de jaarlijkse cijfers. Ook is er tijd voor gezellig samenzijn en elkaar beter leren kennen.

Daarnaast wordt er eens in de zoveel tijd een 'Oogstfeest' georganiseerd voor en door kinderen, ouders en personeel. Ouders helpen in Amsterdam ook mee met de paddentrek activiteit. En zo zijn er nog meer mogelijkheden om samen met elkaar te werken aan de doelen van Natuurfontein.

Eens in de zoveel tijd wordt via een klanttevredenheidsonderzoek gemeten hoe ouders staan tegenover het gevoerde beleid en de praktische gang van zaken.

Intakegesprek

Voordat een kind bij Natuurfontein komt houdt een medewerker (bij voorkeur de toekomstige mentor) een intakegesprek met de ouder(s). Hierbij worden de ouders geïnformeerd over de gang van zaken en afspraken bij Natuurfontein. Ook komen bijzonderheden over locatie en wetgeving aan de orde. Leidraad hierbij zijn de huisregels. Hierin staat ook wat Natuurfontein van de ouders verwacht.

Ouders kunnen informatie geven over gezinssituatie, allergieën, specifieke eigenschappen en andere bijzonderheden van hun kind. Hiermee zorgen we ervoor dat het kind zich zo snel mogelijk veilig en vertrouwd kan voelen bij Natuurfontein.

Gemaakte afspraken worden vastgelegd in een toestemmingsformulier. Bij het intakegesprek worden ouders ook geïnformeerd over het privacybeleid en hoe er omgegaan wordt met foto's van hun kinderen. Ze tekenen daar een verklaring voor (mediaprotocol).

Pedagogische overdracht

Natuurfontein is leuk en dat kinderen dat zo ervaren willen we graag aan de ouders laten weten. Daarnaast wordt bij de overdracht ook aandacht besteed aan de pedagogische doelen. De ene keer is het luchtig (anekdote), de andere keer is er meer aandacht voor de ontwikkeling van het kind of zaken die minder goed verliepen.

Belangrijk hierbij is het dat het niet algemeen is, maar specifiek over het kind gaat: wat heeft het kind gedaan, met wie heeft het gespeeld enzovoort.

Kindbesprekingen

Jaarlijks worden ouders uitgenodigd voor een tienminutengesprek, waarbij de ontwikkeling en het functioneren van hun kind wordt besproken. Leidend hierbij zijn de pedagogische doelen. Indien nodig wordt een plan van aanpak gemaakt voor de komende periode. Hoe dit gaat, is vastgelegd in de notitie Kindbesprekingen. Als er behoefte aan is, kan er op verzoek van ouders of Natuurfontein een extra gesprek gehouden worden.

Oudercommissie

Alle locaties hebben een oudercommissie. De oudercommissies vergaderen minimaal vier keer per jaar: drie keer per jaar per vestiging en één keer per jaar gezamenlijk. Een oudercommissie bestaat uit minimaal drie ouders van kinderen die op die locatie geplaatst zijn. (Voorwaarde is natuurlijk wel dat (voldoende) ouders zich hiervoor aanmelden.)

De taak van de oudercommissie is het behartigen van de belangen van ouders. Dat betekent dat de oudercommissie o.a.:

- meedenkt en verzwaard adviesrecht heeft over de uitvoering van het kwaliteitsbeleid door de houder met betrekking tot:
 - groeps grootte, aantal kinderen per pm'er
 - opleidingseisen van beroepskrachten, inzetbaarheid van beroepskrachten in opleiding
 - het pedagogisch beleid
 - beleid op gebied van veiligheid en gezondheid
 - voedingsbeleid
 - openingstijden
 - klachtenregeling
 - wijziging van de prijs
- gevraagd of ongevraagd advies kan geven aan de leiding of de directie
- vier maal per jaar vergadert (indien nodig vaker);
- input geeft voor de Natuurflits geeft als dat nodig is;
- helpt bij het organiseren van de ouderavonden.

Ouders kunnen te allen tijde vragen stellen of suggesties doen aan de oudercommissie. Dit kan via de e-mail
Natuurfontein WG-terrein: oudercommissiewg@natuurfontein.nl
Natuurfontein WP: oudercommissiewp@natuurfontein.nl
Natuurfontein WPW: oudercommissiewpw@natuurfontein.nl

Privacybeleid

NAW-gegevens worden alleen intern gecommuniceerd en alleen als het nodig is. Zonder toestemming worden deze gegevens niet met externe partijen gedeeld.

Vermoeden van kindermishandeling

Uitzondering op het privacybeleid is de meldplicht als we kindermishandeling vermoeden. In dat geval wordt er contact opgenomen met Veilig Thuis. Meer hierover staat in de beleidsplannen veiligheid en gezondheid.

Verantwoordelijkheid / aansprakelijkheid

Het moment waarop bij de buitenschoolse opvang de verantwoordelijkheid ophoudt, is afhankelijk van de wijze waarop een kind de buitenschoolse opvang verlaat. Hierover worden met de ouders schriftelijke, eenduidige afspraken gemaakt via het toestemmingsformulier.

Natuurfontein is niet aansprakelijk voor het beschadigen of zoekraken van persoonlijke eigendommen.

Alle kinderen vallen onder de collectieve WA/ongevallenverzekering van Natuurfontein. De ouders zijn wettelijk aansprakelijk voor schade veroorzaakt door hun kind.

Er is een apart formulier aansprakelijkheid voor kinderen die als vriend(in) eenmalig mee komen naar de opvang. Natuurfontein is dan niet aansprakelijk voor ongevallen.

Klachten

Voor klachten kunnen ouders in eerste instantie terecht bij de pedagogisch medewerkers. Klachten kunnen ook ingediend worden via het e-mailadres info@natuurfontein.nl.

De klachten die binnenkomen worden beoordeeld en worden gecommuniceerd met de eigenaren van Natuurfontein. Klachten of eventuele gemaakte afspraken met de ouders over deze klacht worden met het team besproken tijdens het werkoverleg.

Wanneer ouders en Natuurfontein er samen niet uitkomen, kunnen ouders terecht bij het landelijke klachtenloket voor Kinderopvang en Peuterspeelzalen. Dit loket is onderdeel van de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken. De medewerkers van het klachtenloket kunnen advies geven of in uiterste gevallen met de ouders stappen ondernemen tegen een kinderopvangorganisatie. Natuurfontein hoopt natuurlijk altijd er samen met de ouder uit te komen.

Het klachtenloket is bereikbaar via <https://www.klachtenloket-kinderopvang.nl/ouders/>. Het telefoonnummer is: 0900-1877. Een uitgebreide klachtenprocedure is op de website te vinden.

Personeel

Personeelsbeleid

Op elke locatie streeft Natuurfontein een divers team na, met mannen en vrouwen, mensen van verschillende leeftijden en zo mogelijk van verschillende culturele achtergronden. Daarnaast is het belangrijk dat alle talenten evenredig vertegenwoordigd zijn.

Binnen een gevarieerd team is er voor elk kind wel iemand bij wie het zich veilig en vertrouwd voelt. Mannen in de kinderopvang vinden we belangrijk omdat mannen dienen als rolmodel, maar ook omdat ze kinderen en hun gedrag anders benaderen dan vrouwen. Het belang hiervan wordt door diverse onderzoeken ondersteunt.

Natuurfontein werkt op de groep alleen met gekwalificeerd personeel. Dat betekent dat iedereen die op de groep staat, beschikt over een diploma dat kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker (Pedagogisch Medewerker 3 Kinderopvang of een andere in de CAO erkend diploma voor pedagogisch medewerker). Elke pedagogisch medewerker beschikt over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en over een geldig diploma kinder-EHBO.

M.i.v. 1-1-2023 zullen alle medewerkers ook voldoen aan minimaal niveau 3F voor mondelinge taalvaardigheid. Alle medewerkers zijn geregistreerd in het Personenregister Kinderopvang. In dit register staan de persoonsgegevens van alle werkenden in de kinderopvang die een VOG moeten hebben. Met de gegevens in het personenregister worden medewerkers in de kinderopvang continu gescreend.

Naast pedagogisch medewerkers kunnen er medewerkers in opleiding, stagiaires, vrijwilligers, externe invallers en docenten op de groep aanwezig zijn. Ook zij zijn allen in het bezit van een geldige VOG. Voor verdere informatie over inzet van personeel in opleiding, stagiaires en inval: zie de pedagogische werkplannen.

Ter ondersteuning van groenprojecten zoals moestuinieren overwegen we ook vrijwilligers aan te stellen. In 2019 wordt daartoe een vrijwilligersbeleid opgesteld.

Kracht van onze medewerkers

Onze pedagogisch medewerkers:

- zetten hun professionaliteit in om kinderen te ondersteunen in hun ontwikkeling
- bieden de kinderen ongestoorde speelmomenten in het groen aan.
- bieden kinderen avontuur, vrijheid en creatieve ontwikkeling in het groen aan.
- ontwikkelen activiteiten en programma's op basis van onze drie pijlers en de pedagogische doelen.
- zijn energiek en laten zich niet snel uit het veld slaan.
- denken in oplossingen en niet in problemen.
- vinden buiten zijn erg belangrijk, hebben (op z'n minst) affiniteit met natuur en zijn niet bang om vies te worden.
- hebben de discipline om zelf verantwoordelijk te zijn samen met het team.
- hebben oog voor kwaliteit en werken mee aan de continue lerende organisatie.
- zijn een bron van inspiratie; voor de kinderen, elkaar en de ouders.

Inwerkprocedure

Voor nieuw personeel is een inwerkprocedure ontwikkeld. Hierin is vastgelegd hoe een nieuwe medewerker zich ontwikkelt tot een Natuurfontein pm'er. Maar het draagt er ook aan bij dat hij/zij zich snel veilig, vertrouwd en thuis voelt bij Natuurfontein. Een nieuwe medewerker wordt drie maanden lang begeleid door een buddy. De buddy is een ervaren medewerker die praktische vragen kan beantwoorden of verwijzen naar de juiste personen. Voor het hele traject staan 24 weken. De inwerkprocedure wordt begeleid door de locatiecoördinatie.

Interne communicatie

Een organisatie als Natuurfontein staat of valt met de communicatie. Er zijn verschillende gestructureerde overlegmomenten. Elke opvangdag vindt er op een locatie van tevoren een 'briefing' en na afloop een 'debriefing' plaats. Elke week is er per locatie een werkoverleg. Regelmatig is er een teamoverleg (met alle medewerkers van Natuurfontein). Elke week vindt er een locatie coördinatoren overleg plaats. Daarnaast zijn er extra bijeenkomsten over bijvoorbeeld BHV en activiteiten overleg.

Gezondheidsbeleid

Natuurfontein heeft beleid op het gebied van ergonomie en duurzame inzetbaarheid. Dit wordt in 2020 omgezet naar een algemeen gezondheidsbeleid.

Dit beleid is erop gericht dat medewerkers van Natuurfontein zo lang mogelijk optimaal kunnen functioneren. Het gaat verder dan risicobeheersing en het voorkomen van ziekteverzuim. Het gaat om pro-actief handelen: steeds zoeken naar het verbeteren van de gezondheidssituatie en prestaties van mens en bedrijf. Uitgangspunten van het gezondheidsbeleid zijn:

- een lager ziekteverzuim;
- minder verloop van medewerkers;
- minder werkdruk;
- meer voldoening;
- hogere motivatie;
- een grotere aantrekkingskracht van het bedrijf op de arbeidsmarkt.

Vertrouwenspersonen

Voor alle locaties van Natuurfontein is Ton van den Berg de vertrouwenspersonen.

Coaching, training en opleiding

Natuurfontein vindt het belangrijk dat haar waarden en waar zij voor staat terug te vinden zijn in de dagelijkse gang van zaken. Daarom zijn er verschillende coaches die de pedagogisch medewerkers ondersteunen bij hun werkzaamheden:

- Activiteitencoördinator: zorgt voor inspirerende activiteiten voor personeel en kinderen.
- Pedagogisch coach: de pedagogisch medewerkers worden ook pedagogisch gecoacht.

Naast coaching krijgen de medewerkers de mogelijkheid zich verder te ontplooien. Afspraken hierover staan in de Personeelsgids.

Daarnaast stelt Natuurfontein elk jaar een Opleidingsplan op waarin verplichte trainingen zijn opgenomen op het gebied van teamontwikkeling, pedagogiek en natuur/bushcraft. Hierbij is ook aandacht voor permanente educatie.

Jaarlijks wordt een teamdag georganiseerd waarbij naast inhoud ook teambuilding en gezelligheid centraal staan.

Werken bij Natuurfontein vraagt veel van haar medewerkers. Daarom ontwikkelt Natuurfontein haar eigen 'Natuurfontein Academie'. Hierin wordt speciaal aandacht besteed aan kennis en vaardigheden die nodig zijn voor werken bij Natuurfontein en om je te ontwikkelen tot Natuurfontein pm'er. Natuurfontein streeft ernaar modules hiervan te laten certificeren als onderdeel van permanente educatie.

In de loop van 2020 komt Natuurfontein met een meerjarenvisie op opleidingen en trainingen.

EVC (Pm'er in opleiding)

Begeleiding

Wanneer medewerkers bij Natuurfontein het EVC Traject ingaan worden zij vanuit QRM begeleid, maar krijgen zij ook ondersteuning van de locatietoördinatoren en pedagogisch coach.

Deze begeleiding houdt in dat zij iedere week in gesprek gaan. In het gesprek wordt het huiswerk & de leerdoelen besproken en is er ruimte om aan het plan van aanpak te werken.

De medewerker zorgt voor transparantie binnen het team, wat betekent dat hij/zij zijn/haar leerdoelen kenbaar maakt aan zijn/haar collega's en regelmatig vraagt om feedback. Wanneer dit nodig is zal de locatietoördinator/pedagogisch coach om de 6-8 weken met de medewerker op de groep staan om te observeren en waar nodig ondersteuning te bieden. Met zowel de begeleiding van QRM als die van Natuurfontein, streven wij ernaar dat onze medewerkers hun EVC Traject binnen 3 tot 6 maanden afgerond te hebben.

Taken

1e formatieve fase, 2 maanden, kennismaking Natuurfontein

Tijdens de 1e formatieve fase wordt de EVC'er ingewerkt op de protocollen, werkinstructies en beleidsstukken van Natuurfontein (de Onboarding). Dit is tevens de proeftijdperiode. Daarnaast wordt er in deze eerste maand een activiteitenprogramma gemaakt en een plan van aanpak geschreven (zie onder de matrix zoals we die inzetten voor EVC trajecten).

2e en 3e formatieve fase, Portfolio Fase

Opvoeden en ontwikkelen van het kind/de jongere en uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken. Hierbij kan je denken aan observaties, oudergesprekken, Uitgewerkte activiteit gericht op individueel kind, waarin doel, tijdsduur, werkwijze, materiaal e.d. wordt beschreven, notulen vergaderingen en overleggen, overdracht naar collega's, evaluaties van activiteiten, enz.

Stagiaires

Op al onze vestigingen is er plaats voor leerlingen van beroeps gerelateerde opleidingen die stage komen lopen. Deze stagiaires worden begeleid door een werkbegeleider. Deze werkbegeleider is als pedagogisch medewerker werkzaam op een van de basisgroepen van de locatie waar de stagiaire stage loopt.

De verantwoordelijkheden van stagiaire groeien gedurende het stagejaar van de stagiaire. Dit is afhankelijk op welke groep de stagiaire stage loopt en in welke jaar de stagiaire zich bevindt. De werkzaamheden zullen altijd onder toezicht van een gekwalificeerde pedagogisch medewerker vallen. Er wordt in samenwerking met school een leerplan gemaakt waarin verwachtingen en de minimale eisen worden vastgelegd.

Stagiaires ondersteunen bij de verzorging en de activiteiten die we bij Natuurfontein doen. (Opbouwende) taken en verantwoordelijkheden van de stagiaires zijn:

- begeleiden van kinderen, zowel individueel als in groepsverband, bij alle dagelijkse voorkomende bezigheden en (interactie)momenten
- zorg dragen voor de dagelijkse verzorging van kinderen
- omgeving scheppen binnen de groep waarin kinderen zich veilig voelen en gestimuleerd worden
- organiseren van buiten activiteiten gericht op de (natuur)ontwikkeling van kinderen.
- mede zorg dragen voor goed contact en informatie-uitwisseling met ouders tijdens de dagelijkse overdrachtsmomenten
- bijhouden van de ontwikkeling van kinderen
- mede zorgdragen voor een goede samenwerking met collega's, afstemming over dagindeling en verdeling van de werkzaamheden.

Personeelsgids

Bovenstaand beleid op het gebied van personeel is verder uitgewerkt in de Personeelsgids. Hierin staat ook verdere informatie over CAO en secundaire arbeidsvoorwaarden.